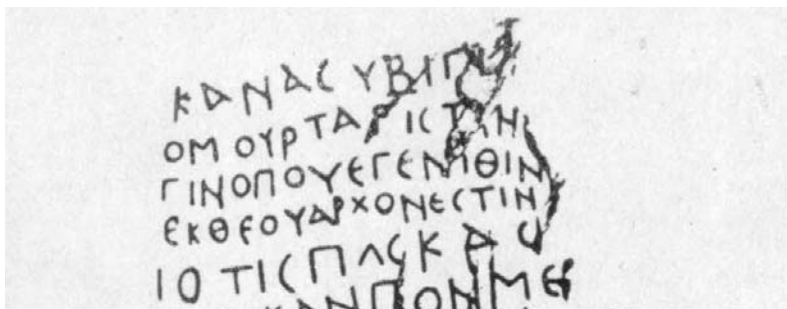

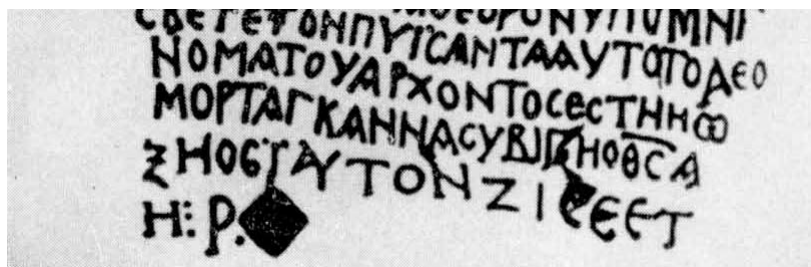
„КАНАСУБИГИ” Е „КНЯЗ”, А НЕ „ХАН ” ИЛИ „КАН”

Омуртаг и Маламир са били князе преди Борис

Приетите като български владетелски титли „хан” и „кан”, са изведени от едно и също място – няколкото надписа на Омуртаг и Маламир, в началото на които, според едни се чете „канасубиги”, според други „канасувиги”. Има и мнения, че „у” е „ю”. Някои пък делят думата на две - между „а” и „с”, или „с” и „у(ю)”.

Начало на Чаталарския надпис на „канасубиги” Омуртаг

Край на Търновския надпис на „канасубиги” Омуртаг

Проф. Веселин Бешевлиев най-подробно обяснява виждането си по въпроса в главата „Владетел” в книгата си „Първобългарите” (изд. 1981 г., с. 42). Според известният наш изследовател на първобългарските надписи, начело на българската държава в периода на създаването и утвърждаването и е стоял владетел, който е произхождал, както у другите тюркски народи от определен род и е бил смятан за поставен от техният върховен бог Тенгри. Като пояснение се посочва, че Билге каган и Чингиз хан били „кан, поставен от небето”.

Навлязъл в съществената част на въпроса, Бешевлиев пише: „ В първобългарските надписи българският владетел носи домашната титла KANA CYBICI, на която първата част е известната владетелска титла кан. Тук авторът препраща към К. Х. Менгес (писал за тюркските език и народ, и за „ориенталските елементи във вокабулата” в най-стария руски епос за княз Игор) и Г. Айдаров (писал за езика в „орхонските паметници на древнотюркската писменост от VIII в.”).

За втората част CYBICI на първобългарската титла, пак Менгес, а също и О. Прицак, предложили независимо един от друг, да се тълкува като SÜ BEG-I, т. е.

„господар или началник на войската”. „Отделните части на този сложен безупречен тюркски израз – казва проф. Бешевлиев – са добре известни от други тюркски езици”. Сам професорът обаче не посочва, как биха се сглобили „кан” и „господар на войската” и признава, че логиката му не би могла да служи за окончателно решаване на въпроса.

Петър Добрев намира „канасувиги” в езика на кавказките народи, като производна от „кано” и „сув”, и имаща значение на „звезден (небесен) наблюдател”. В Уикипедия пък накратко се обяснява, че за привържениците на тюркската теория за произхода на българите, „кана субиги” звучала като „ювиги хан”. А считащите, че прабългарската владетелска титла е заемка от иранците, дават обяснението, че „кана” („kana” идвало от „king” и „kean”) има значение на „господар”.

Изправени сме пред един парадокс. Коментираме титлата на българския владетел, написана на гръцки, като търсим заемки предимно от далечни народи, от които се счита, че сме произлезли или сме в родствена връзка с тях. При това тази връзка е само по „българска” линия. Напоследък се появи и версия за латински произход на „kana”, но тя е несериозна. На латински едно от значенията на „cana” – „canus”, било „мъдър”. Подмината е обаче, сходната дума „canis”, която е „куче”.

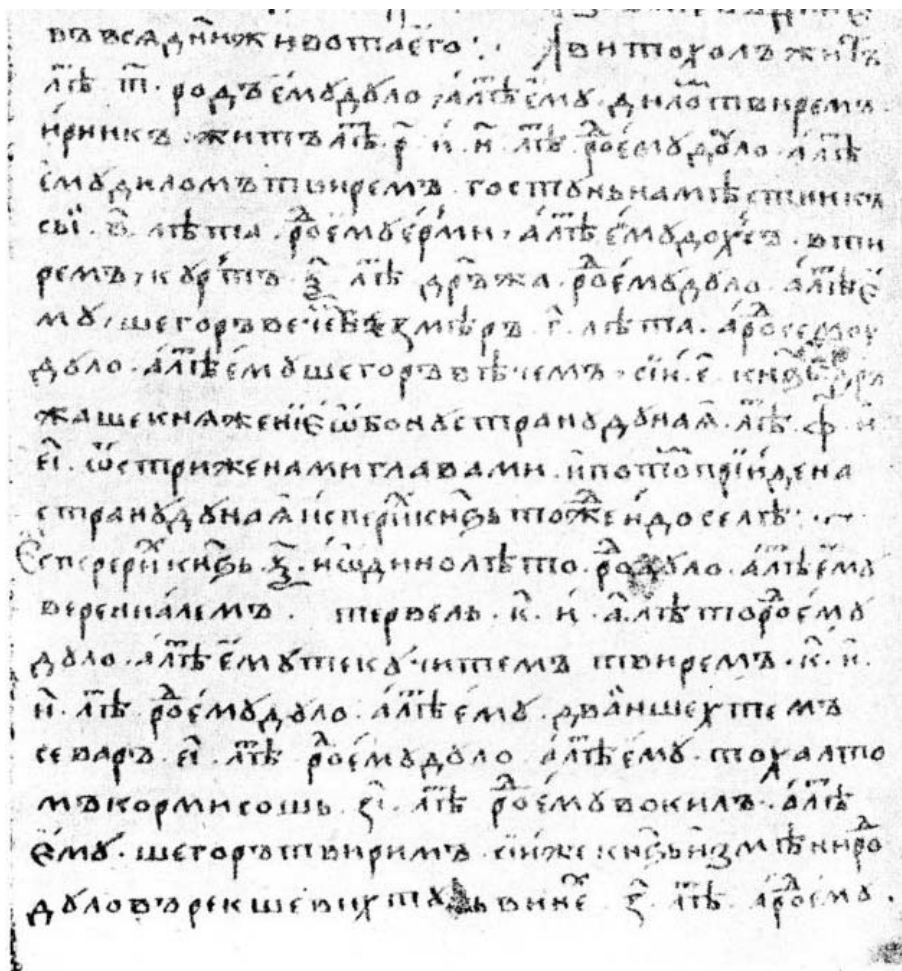
Прелистваме чуждоезичните речници и търсим думи, сходни по звуков строеж на тези от надписите. След което тенденциозно подбираме благозвучните. Така преди немного време изкарахме всички думи на народите, намиращи се или живели някога в Централна Азия – думи, имащи за корен „бъл”, „бул”, „бла” и прочие съчетания с „бл” - като имащи български произход. Май никой обаче не отбеляза „бълха”. Но Брежнев снизходително си ни наричаше „бълхари”.

Защо в тази словесна многотия пропускаме най-важния местен етнически елемент от началото на българската държава – славяните? Та заварените славяни са били най-многобройната общност в първобългарската държава. Българският вожд, станал по-късно владетел е бил и техен вожд и владетел.

По начин, сходен на изброените в началото, са разсъждавали преди повече от век и тези историци, които наложиха в историографията ни титлата хан. Тя пак е изведена от въпросните надписи на Омуртаг и Маламир. Но историците ни от подалечното минало са предпочели да видят в „канасювиги” реално съществувалата татарска титла хан, а не буквално извлеченото от надписите „кан”.

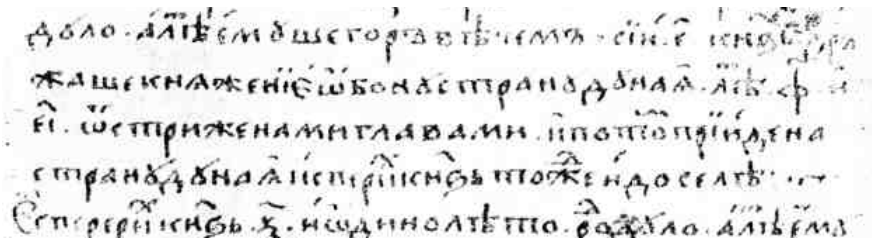
Коментирайки въвеждането на християнството в България, проф. Васил Златарски в своята „История на българската държава пред средните векове” коментира: „Борис чрез християнството станал господар на българските славяни, които били при него преобладаваща нация и затова съставляли силата и мощта на българската държава, той ставал вече от хунобългарски хан славянобългарски княз”. (том 1, част 2, с. 66 от изд. 1971 г.).

След покръстването ли, Борис е станал славянски княз? Та славяните ги е имало още когато Аспарух минава Дунава и те са имали свои князе и тогава. Защо въвеждането на гръцката религия е било знак, българският владетел да приеме славянска титла – не е ли станало това по-рано, когато е образувано т. н. славяно-българско държавно обединение? Не са ли имали претенции славяните, как да се нарича техният предводител още тогава, ами са оставили той сам да определя, хан ли да е, канасюбиги ли, и най-сетне, когато религията на двата етноса става обща, да кандиса и да се обяви за княз. Като „Deus ex machina” ли се появява чак във втората половина на IX в. тази титла, като до тогава „преобладаващата нация” е била безмълвна и си е траяла, както са правили по-късно българите, когато над тях е стоял „бей”. Думата „бей” също произхожда от тюркското „беги”, което било „господар”.

„Именник на първите български князе”

Погодинов препис от края на 16 век. Съхранява се в Петроградската публична библиотека №1437, лист 72а—73 (показан е само текстът от първия лист)

Фрагмент с „князете”

Самият проф. В. Златарски още в началото на своята „История” споменава за „Именника на българските князе”. После този уникален първобългарски паметник Златарски цитира само като „Именника” и изяснява историята на първите български ханове (?). Не се ли е усетил професорът, не е ли разбрал добре „Именника”, в който съвсем категорично се казва, че първите български владетели са били князе? Или действително е изпълнявал нечия политическа поръчка, за която го обвинява тогава друг голям български историк – Ганчо Ценов.

В известните ни три преписа от края на XV и началото на XVI век, „Именникът” не е наименован, понеже е комбиниран с други текстове. Пръв хърватският историк Франьо Рачки в 1870 г. го нарича „Именник на първите български князе”. Ние обаче в един момент на прекалено изтъкване на приноса на „ордата на хуните” в основаването на славянобългарската държава (споменатият в „Именника” Авитохол – Атила е вожд именно на хуните), не се съгласяваме с това титулуване на владетелите ни и вземайки го за прославянско (сиреч проруско, даже се подчертава, че трите преписа на „Именника” се водят „руска редакция”), даваме ново заглавие на въпросния документ, без да се съобразяваме с неговото съдържание.

По тоя повод Иван Богданов в изданието на „Именника” от 1981 г., с. 8, обяснява: „Понеже титулт „хан” не се покрива по значение с титула „княз” (гр. „αρχον”), използваното от старите поколения български и руски историци наименование на паметника „Именник на българските князе” спонтанно (!) е заменено с наименованието „Именник на българските ханове”, тъй като и по същество паметникът не е друго, освен именник на българските ханове”.

Ето с тази абсолютно нелогична, не обосноваваща се на никакви конкретни факти замяна – вместо княз, става хан - е тръгнала голямата мистификация, да ни обясняват, какво пише в „Именника на българските ханове”, където думата „хан” въобще не фигурира. После пък идва уточнението, че „хан” е „кан”, което следвало от буквалния прочит на надписите на гръцки език от времето на Омуртаг и Маламир. Маса фрапиращи неистини са сътворени, като българските документи се обясняват с текстове на гръцки, или въобще се пренебрегват, ако противоречат на гръцките.

АВИТОХОЛЪ ЖИТЪ ЛѢТ. Т. РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ДИЛОМЪ ТВИ-
 РЕМ. ИРНИКЪ. ЖИТЪ ЛѢТ. РИ. РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ДИЛОМЪ ТВИРЕМИ.
 ГОСТВНЪ НАМѢСТНИКЪ СЪ ДВА ЛѢТА. РѢДЪ СМЪ. СРМЪИ. А ЛѢТЪ СМЪ ДОХСЪ.
 ВТИРЕМЪ. Курт: З. ЛѢТЪ ДРЪЖА. РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ШЕГОРЪ. КЕЧЕМИ.
 БЕЗМЕРЪ. Г. ЛѢТЪ. А РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ШЕГОРЪ ВЕМЪ. СІИ. С. КНАЗ.
 ДРЪЖАШЕ КНАЖЕНІЕ ОБОИХЪ СТРАНЪ ДВНАА. ЛѢТЪ. Ф. СІ. ОСТРИЖЕНАМИ ГАЛ-
 ВАМИ. И ПОТѢМЪ ПРИДЕ НА СТРАНЪ ДВНАА. ИСПЕРИХЪ КНАЗЪ ТОЖДЕ И ДОСАТЪ.
 СЕРПИХЪ КНАЗЪ. З. ЛѢТЪ. РѢДЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ВЕРЕНИ ЛЕМ. ТЕРЕСИЪ-КА.
 ЛѢТО. РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ТЕКВЧИТЕМ. ТВИРЕМЪ. КИ. ЛѢТЪ. РѢДЪ СМЪ
 ДВАО. А РѢДЪ СМЪ ДВАНШЕХТЕМ. СЕВАРЪ. СІ. ЛѢТЪ. РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ
 СМЪ ТОХАЛТОМЪ. КОРИСОШЪ. ЗІ. ЛѢТЪ. РѢДЪ СМЪ ВОКИЛЬ. А ЛѢТЪ СМЪ ШЕГОРЪ
 ТВИРЕМЪ. СИ ЖЕ КНАЗЪ ИЗМЕНИ РѢДЪ ДВАО. РЕКШЕ ВИХТВНЪ. ВИНЕХЪ. З.
 ЛѢТЪ. А РѢДЪ СМЪ ОУКИЛЬ. А ЛѢТЪ СМЪ ИМАШЕ ГОРАЛЕМЪ. ТЕЛЕСЪ. Г. ЛѢТА.
 РѢДЪ ОУГАИНЪ. А ЛѢТЪ СМЪ СОМОРЪ. АЛТЕМЪ. И СІИ ИНОГО РѢДЪ. ОУМЪРЪ.
 М. ДНІИ. РѢДЪ СМЪ ОУКИЛЬ А СМЪ ДИЛОМЪ ТОУТѢМЪ.

„Именник на първите български князе” Уваров
 препис от XV в. Открит през 1946 година
 Съхранява се в Москва № Увар. 1334 (10)

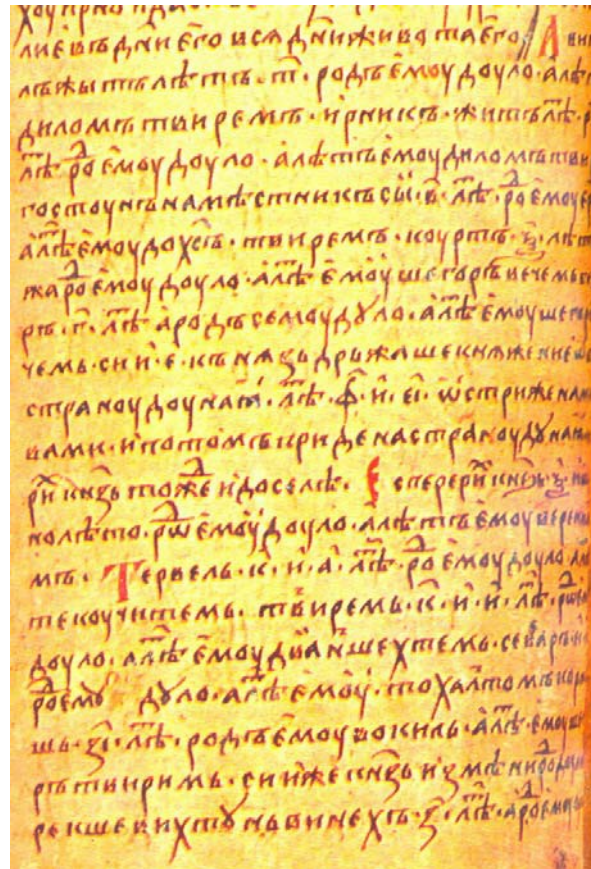
БЕЗМЕРЪ. Г. ЛѢТЪ. А РѢДЪ СМЪ ДВАО. А ЛѢТЪ СМЪ ШЕГОРЪ ВЕМЪ. СІИ. С. КНАЗ.
 ДРЪЖАШЕ КНАЖЕНІЕ ОБОИХЪ СТРАНЪ ДВНАА. ЛѢТЪ. Ф. СІ. ОСТРИЖЕНАМИ ГАЛ-
 ВАМИ. И ПОТѢМЪ ПРИДЕ НА СТРАНЪ ДВНАА. ИСПЕРИХЪ КНАЗЪ ТОЖДЕ И ДОСАТЪ.

Фрагмент с „князете”

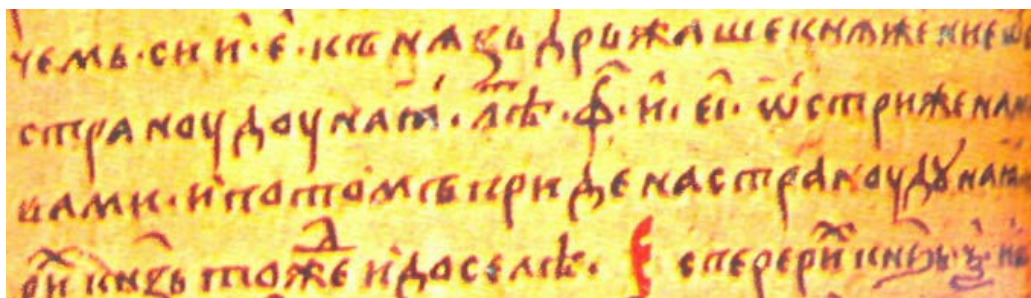
В „Енциклопедия България”, том 3, думата „княз” е обяснена, като идваща от старобългарското КЪНАСЪ, КНАЗЪ – ръководител на държава у славянските и някои не славянски народи. „Титлата „княз” – пише в енциклопедията – се употребява със значение на началник, управител, вожд..По време на разложението на първобитно-общинния строй и по-специално в периода на военната демокрация, князете са племенните и военните вождове и вождовете на големи военно-племенни обединения”.

„Княз” е старобългарска дума, друг е въпросът откъде сме я взимали. Тя е наложена от първобългарите и не е руска. И се е появила вероятно дълго преди „крал”. Това го доказва именно „Именникът на първите български князе”. Там след изброяване на Авитохол, Ирник, Гостун, Курт и Безмер се казва: „Тези пет княза държаха князуването от онази страна на Дунава 515 години с остригани

глави. И после дойде [на тази] страна на Дунава княз Исперих, същото и досега. Исперих княз 61 години, родът му Дуло...”.

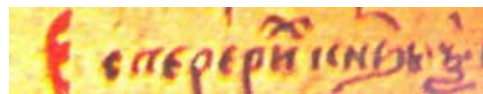
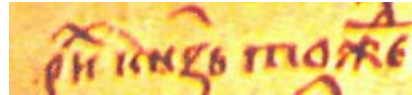

„Именник на първите български князе” Московски
 препис от началото на 16 век. Съхранява се в
 Московската синодална библиотека № 280, лист 68а—69
 (показан е само текстът от първия лист)

Редове 9 – 13 от Московски препис на „Именника” с „КЪНАЗЪ” (1 ред в детайла) и „КНЗЪ” с
 лигатура (два пъти на 4 ред в детайла).

Най-любопитното в този текст в Московския препис на „Именника” е изписването на думата „княз”. Тя е точно, както бе отбелязано по-горе: **КЪНАЗЪ**. За съжаление съставителите на „Енциклопедия България”, отбелязвайки я, са пропуснали да дадат най-съществения пример, как думата „княз” реално фигурира в най-ранния български паметник.

Уголемени местата с „КЪНАЗЪ ” и „KNЗЪ ” с лигатура в Московския препис

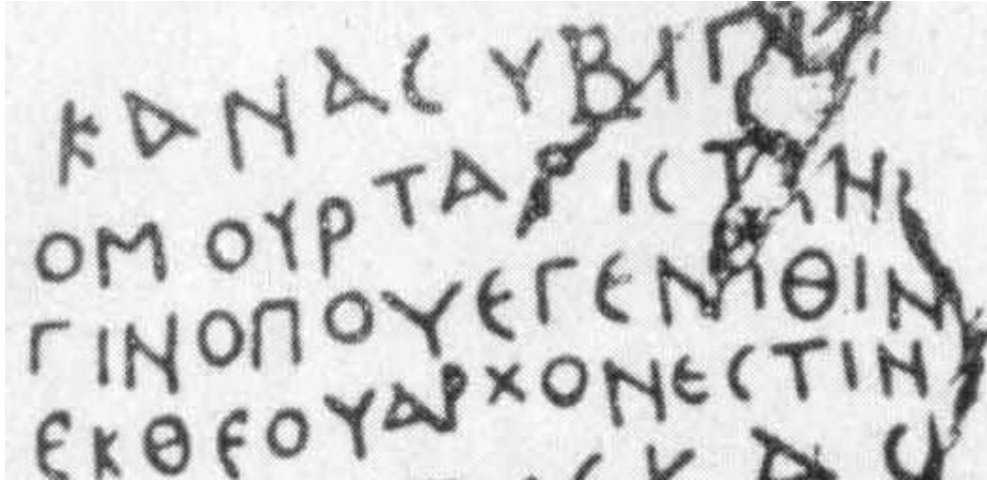
Нека да погледнем от лингвистична гледна точка, как **КЪНАЗЪ** ще бъде изписана на гръцки език без да бъде преведена. В надписите с „канасюбиги”, този израз е предаден по същия начин, както двата надписа с прабългарски текст, които не са преведени, а изцяло са изписани с гръцки букви. Писано е буквално това, което е изговаряно – дори и диалектно. В гръцката азбука няма буквите Ъ, А и Ь. Затова на гръцки **КЪНАЗЪ** е изписано като **KANAS**!. Ерго, няма хан, няма кан – има старобългарската титла княз. (По времето, когато се е изписвало „къняз”, „книги” са се пишели „къниги”). Следователно в „канасувиги” става дума за „княз увиги” или „княз убиги”.

Ако някой има съмнения в така изложеното, нека направи малък тест. Да каже на глас последователно „къняз” и „канас”, като сложи ударението на последната гласна. Ако намери някаква слухова разлика между двете, нека се опита да я опише.

Според историкът от средата на миналия век Димитър Съсъллов, морфологично думите **CANAS** (гръцка азбука) и **KNZZЪ** (кирилица) (идва от „кнзъ” с лигатура и доста украсено „З”), са практически идентични. Съсъллов обаче счита, че „княз” произхожда от „канас”. И че „след приемането на християнството и утвърждаването на славянската азбука в България канасубиги Борис става **МНХАНЛЪ ВЕЛНКИН KNZZЪ БОЛГАРСКИН**”. (Уикипедия, статия „княз”). Вижда се, че Д. Съсъллов въобще не е подозирал за изписването **КЪНАЗЪ** в „Именника” или по-скоро не му е обърнал внимание, когато е трябвало.

Княз Борис всъщност е имал възможност отначало да се изписва само с гръцки букви, затова и той първо е бил „канас”. Но когато идват у нас учениците на Кирил и Методий, Борис очевидно е приел с радост да се пише, както се е зовал - „къняз Михаил” или „великий къняз Михаил”. Преди това пък княз Омуртаг, разбирайки,

че и „княз” и „канас” са били еднакво непознати за гърците, в Чаталарския надпис обяснява: „Канас (княз) у биги Омуртаг е от бога архон (предводител, вожд) в земята, в която се е родил”.

<p>„KANAC Y VIGI OMOYRTAG IC TIN TIN OΠOY E GENIΘIN EK ΘEOY APXON ECTIN”</p>	<p>„КНЯЗ У БИГИ ОМУРТАГ Е ОТ БОГА АРХОН (ПРЕДВОДИТЕЛ) В ЗЕМЯТА, В КОЯТО СЕ Е РОДИЛ”</p>
---	--

Начало на Чаталарския надпис на княз Омуртаг

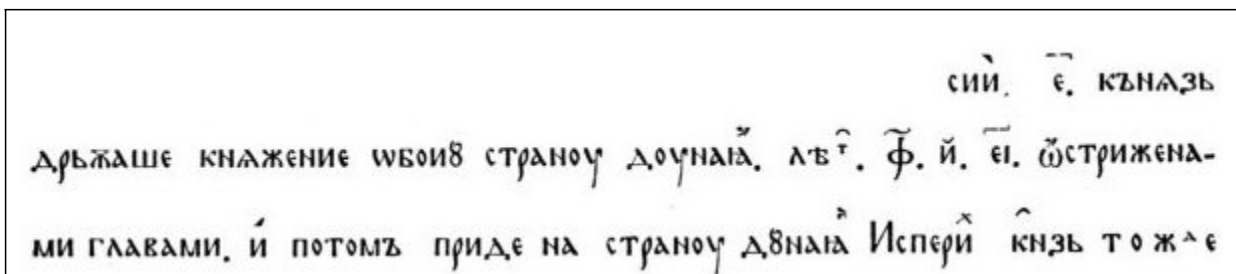
Борис-Михаил, Расате-Владимир и Симеон са единствените ни „документирани” князе през Първото българско царство. Но то не е защото след покръстването си Борис е станал княз. След идване на учениците на Кирил и Методий в България титлата на първите български владетели е излязла на светло – можела е не само да се изговаря, но и да се изписва. Омуртаг и Маламир също са били князе. „Кана” или „канас”, четени и разбирани буквално, са едно недоразумение.

Проф. Веселин Бешевлиев още в началото на „Владетел” от „Първобългарите”, е можел само с две изречения да изчерпа всичко. В книгата, като доказателство, че владетелят на българската държава е бил от определен род, се сочат два източника – „Именника” и писаното от Йоан Екзарх: „И у българите князете стават според техния род”. Бешевлиев обаче е пренебрегнал и двата източника и само няколко реда по-надолу е написал, че българският владетел носи тюркската титла хан.

Още по-фрапиращ е коментарът на проф. Петър Петров за сведенията от „Именника на българските владетели” (поредното прекръстване на паметника!), които той цитира в „Образуване на българската държава” (изд. 1981 г., с. 253). „Що се отнася до титлата „княз” – пише професорът – несъмнено в първоизвора на

гръцки език е стояла друга дума, може би *αρχων* или *κανας*, но по-късният преводач я е осъвременил и я е предал на старобългарски като „княз”. Това просто е несериозно. В това „осъвременил на старобългарски”, преводачът направо се е престарал - и носовка сложил, че и „мягкий знак”. А и откъде е решил, че „канас” се превежда „княз”?

Врѣх на професорската „разсеяност” пък е преводът, който прави Васил Златарски на началото на Чаталарския надпис: „Великият хан Омуртаг е княз от бога” Значи Омуртаг е бил княз по-рано от Борис. Още по недоумяващо е извлеченото от превода, че „хан е княз”. И двата извода не са забелязани от Златарски, и той нито е извлякъл никаква поука, че Омуртаг е княз, нито е корегирал по някакъв начин превода си, според който „хан е княз”. (Златарски, „История”, т. 1, ч.1, с. 580).

Този откъс от Московския препис на „Именника”, който бе преведен и коментиран по-горе, е цитиран от самият Васил Златарски, като пояснение за връзката на писмения паметник с летоброенето на „българските ханове” (?), направена в притурката „Българското летоброене” в „История на Първото българско Царство. I. Епоха на хуно-българското надмощие (679—852)”.

Заблудата на професорите идва от това, че те явно не са обърнали достатъчно внимание на изписването „князь”, което от трите преписа на „Именника” фигурира само в един – в Московския, и то само на едно място в него. Както и от обичайното четене на „канасувиги” – слято и с ударение на първото „а”. Което обаче не ги извинява за днешното повсеместно присъствие в историята на измислените хан и кан. Даже компютърният редактор на Уиндоуз приема последната дума като не българска или неправилно изписана на български език и я подчертава.

Вместо да се търсят ориенталските моменти от епоса за княз Игор, просто е трябвало да се прочете писаното за него с азбуката, която сме дали на руснаците. Точно в епоса за първите руски князе Олег и Игор, те са многократно и единствено упоменати като „князье”. Даже и „княгиня” има там.

В „Енциклопедия България” са писани пълни измислици за „хан”. Било взето от „Именника” (тук, също като Златарски, са се разколебали как да продължат нататък и са го оставили само като нарицателно). Отнасяме се тенденциозно, дори nihilistically към нашите български исторически извори. Нека първо да разберем, какво е писано на български, а после да видим и на гръцки.

Думата „княз” е съществувала и преди Борис, в говоримия старобългарски език (кой знае, може и да не е славянска). А както потвърждава и Д. Съсьлов, гръцка дума „канас” няма. Има я само в българските писмени паметници, писани с гръцки букви.

Според В. Бешевлиев гръцката официална титла на българския владетел е гласяла „**Ο ΕΚ ΘΕΟΥ ΑΡΧΟΝ**” (от бога архон). В надписите около Мадарският конник също четем „Тервел архонта” и „Крумесий архонта”.

Княз е бил Аспарух, княз е бил и Борис. Българите „отсам Дунава” са наричали предводителят си, станал по-късно владетел, по един и същ начин. Трябва да се спре вече с тия татарски ханове и тюркски „канове”, защото още със създаването на славянобългарската държава, стоящите и начело са се наричали с общоприетата днес в цяла Европа титла княз. Първият признат владетел носил титлата „княз” е основателят на славянобългарската държава Аспарух - още в средата на VII в. Князете в Киевска Рус са след нашите. Ето това трябва да кажем на руснаците, чехите, поляците, сърбите и т. н., и на останалите страни в Европа, а не да се подиграват с нас, като ни търсят в ориенталските елементи на руския епос за Игорушка.

Пролича в последните редове едно редуване на водител и владетел. Нарочно е направено. „Архон”, както са наричали князете ни византийците, всъщност значи „висш управител, началник, също и военачалник”. Княз е подобно – вожд, предводител на общност и във военно и в мирно време. Т. е. не става дума за владетел. Като на вожд са гледали на княза хората, които той е предвождал. Както добре е отразено в „Енциклопедия България”, княз идва от племенно-родовото общество. Аспарух фактически е бил предводител и военачалник на общество, първо на българите, а после и на славяните. Той не е имал много време „да владее” – нито хора, нито земи. По-голямата част от живота му всъщност е преминала в движение – начело на прабългарския народ от Фанагория до Онгъла и после „отсам Дунав” .

В същият аспект на вожд, а не на владетел, е и текстът от „Именника”, в който се казва, че „тези пет княза държаха князуването (князуваха)”. Някои превеждат оригиналната дума „княжение”, като княжество, но това е неточно. Вижда се и тук, че самите първобългари не са се считали за владетели. Може би не случайно Омуртаг, вече осъзнал чувството си на владетел, е записал, че е „княз в земята, в която се е родил”. Но и тук нюансът е „в земята”, а не „на земята”. Едва Симеон се обявява за цар, т. е. кесар, цезар.

Първобългарите, дошли от изток на Балканския полуостров, са владеели военната организация и са били носители на идеята за държавност, до която се е доближавала прародината Велика България. Донесли са и името и. На полуострова обаче е заварено население, което приело водачеството на българите, но не и непонятната му чужда титла. Искало е техният вожд да бъде княз. Уникалното на

надписите на Омуртаг и Маламир е това, че те потвърждават титлата княз на българския владетел, която е записана в „Именника на българските князе” и е съществувала преди да се появи славянобългарската азбука. Писалият „Именника” по времето на Симеон на кирилица, може да не е бил сигурен в имената на българските владетели, но е знаел, че те са били князе. Пишело го е в каменните надписи и колони, пишело го е вероятно и в предполагаемия гръцки първообраз на „Именника”: „σαναc”, т. е. „къняз”.

Славяните, дето Аспарух ги е заварил, не са се появили в Европа изневиделица в V и VI в., когато почнали да нападат гърците и те ги забелязали. Те, славяните, също са дошли от Изток и са наследници на древните държави Халдея, Асирия, Вавилон, Персия, Иран. Днес почти цяла Европа - германци, италийци, българи, руснаци и т. н. - говори на т. н. индоевропейски езици. Такава дума е и „княз”. При старо германците е "kunings". Счита се, че славяните са взимствали „княз” от тях, но и двете форми май са се появили по едно и също време. Германската азбука обаче е по-стара и германският княз е фиксиран като по-ранен. Ний пък не можем да си четем надписите, дето сами сме си ги написали на гръцки.

Може и прабългарите да са били „индоевропейски” князе. Тюрките са сравнително млад народ. Може ли да считаме тюркската писменост за древна, като е от VIII в.? Хуните пък са се пръснали между Иран и Панония след смъртта на Атила в средата на V в. При т. нар. „Велико преселение на народите”, към Европа са тръгнали различни племена. В общуването им естествено е надделявала по-развитата култура, сигурно е имало и взаимодействие между езиците. Но на стария Балкански полуостров български „ханове” и „канове” не е имало. Хан Татар е персонаж от историческа драма, в чийто образ се е превъплъщавал и другаря Тодор Живков.

Приложение без коментар

Становище на Института за български език при БАН

В съвременната езикова практика за назоваването на прабългарските владетели е установена думата "хан".

Думата "кан" съществува в българския език, но тя се употребява като исторически термин преди всичко в среда на специалисти и в специализирани исторически текстове. Ето защо и в речниците на българския език, в които е отразена думата "кан", тя е снабдена с бележка "истор.", което я определя като дума, характерна за съответната научна област.

В българския език съществуват думи, които са термини в някоя област, но са повсеместно употребявани, напр. дъб, мечка, туберкулоза, олово и др. Не е такъв обаче случаят с думата "кан". Състоянието на езиковата практика в момента не дава основания

*да се твърди, че думата "кан" може да се употребява като
неутрална, както думата "хан".*

Служба за езикови справки и консултации
Институт за български език при БАН
тел.: 090 012 230

К.Гербов 15.11.2007 г.